

8. A kommunikációs eszközök használatához szükséges mozgásos képességek felmérése

Érintett személy neve	
Kérdőívet felvevő személy neve	
Kérdőívet felvevő személy kapcsolata az érintett személlyel	
Felvétel dátuma	

A kérdőív célja

- A kommunikációs szempontból lényeges motoros képességek felmérése.
- A személy megfelelő pozicionálása kommunikációs helyzetekben.
- A mutatóra alkalmas testrész kiválasztása.
- A megfelelő eszköz kiválasztása (mozgásos szempontból).
- Az eszköz megfelelő pozicionálása.
- A motoros kontroll fokozását segítő eszközök feltérképezése.

A kitöltés menete

A mozgáskorlátozott, komplex kommunikációs igényű személy esetében – mozgásállapotának megfelelően – többféle kommunikációs forma használata is számításba jöhet. Ha a felső végtagi mozgások lehetővé teszik, gesztusok, gesztusjelek használatával is képes lehet a hangzó beszédét kiegészíteni, pótolni. A tárgyakra, képekre, szavakra történő rámutatás, illetve a kommunikációs eszköz működtetése bármely olyan testrészrel történhet, amelyik felett a használó minimális motoros kontrollal rendelkezik. A felmérést mindig azzal a végtaggal kezdjük, melyet az érintett személy manipuláció során jellemzően használ, ezután térjünk át a másik végtag megfigyelésére.

Mutatni a felső végtagokkal (pl. kézzel, tenyérrel, ököllel, ujjakkal), fejjel (vagy szemmel), illetve az alsó végtagokkal (pl. nagylábujjal, sarokkal, térdel) is lehet. A szemmel, tekintettel történő választás esetén alkalmazkodnunk kell a gyermek/felnőtt látásteljesítményéhez is. Általában a legegyszerűbb, leggyorsabb és társadalmilag is legelfogadottabb megoldás, ha valaki az ujjával vagy a kezével képes az üzenethordozót

kiválasztani, ezért ha lehetőség van rá, érdemes ezt a testrészt választani mutatáshoz (Kálmán, 2006).

A mozgáskorlátozott személy csak akkor tudja kommunikációs eszközeit hatékonyan működtetni, ha stabil helyzetbe pozicionáljuk. A megfelelő testhelyzet megválasztásánál többféle pozicionálást is érdemes kipróbálni. Figyeljük meg, melyik lesz az, melyben a mutatóra kiválasztott testrész szabad mozgása biztosított, és amelyben biztonságban érzi magát a használó, ez a feltétele ugyanis, hogy képes legyen figyelni majd a kommunikációra is.

A használó megfelelő pozicionálása mellett a kommunikációs eszköz pozicionálása is alapvető feltétele a sikeres kommunikációnak. Ha szükség van rá, különféle tartóállványokkal rögzíthetjük a papíralapú vagy elektronikus eszközöket a segédeszközhöz (keresszékhez, járókerethez). Ha úgy látjuk, hogy az adott személy a kezét nem, de a fejét képes célirányosan, akaratlagosan mozgatni, fontos, hogy a kapcsolókat megfelelő elhelyezésben, a fej magasságában tudjuk rögzíteni. Ilyenkor választhatunk akár puha textillel bevont kapcsolókat is.

Ahhoz, hogy a felmérés során valós információt kapjunk a motoros képességekről, fontos, hogy az érintett személy értse a feladatot, ezért minimalizálnunk kell a kognitív, nyelvi és technikai tényezőket, hogy azok ne befolyásolják a felmérés eredményét. Ezért felméréskor általában csak a felhasználó számára ismert és megfelelő motiválást biztosító tárgyakkal, képekkel, szavakkal dolgozzunk.

A testrészek motoros kontrolljának vizsgálatáról és a pozicionálási lehetőségekről szóló részek külön is kitölthetők megfigyeléseink, illetve kikérdezés (szülő/gondozó, szakember) alapján.

A pozicionálási módok és a motoros kontroll megfigyelésekor elengedhetetlen a különböző módok és azok kombinációinak megfigyelése, míg megtaláljuk a legideálisabb testhelyzetet, és eszközt (segédeszközt). Figyelembe kell vennünk azt is, hogy a különböző pozicionálási módok különböző szituációkban eltérők lehetnek.

Szükséges eszközök

- az érintett személy saját speciális segédeszközei (pozicionálást segítő és motoros kontrollt fokozó eszközök, illetve kommunikációs segédeszköz),
- kis méretű (2 × 2 cm) képek,
- közepes méretű (5 × 5 cm) képek,
- nagy méretű (10 × 10 cm) képek,
- a fogás-elengedés felméréséhez olyan tárgy, játék, mely motiválja a vizsgált személyt és különböző fogásmódok (pl. marokfogás, gömbfogás, csipeszfogás) is megismerhetők általa.

Rendelkezik-e mozgáskorlátozottsággal összefüggő diagnózissal? (pl. CP, Rett-szindróma, Amyotrophiás laterál sclerosis)	Igen	Nem
Epilepszia:	Van	Nincs
Gyógyszerezés:		
Gyógyszerezés mellett görcskészség megfigyelhető	Igen	Nem
Táplálás (PEG, orrszonda)	Van	Nincs
Lélegeztetés (trachea-kanül, orrszonda)	Van	Nincs
A kommunikációt befolyásoló egyéb tényező, éspedig:		

A) Alapadatok

ITEM	Értékelés I (igen) – N (nem)		Megjegyzés
Motoros tünetek <i>A motoros tünetek jellegének megállapításában segítséget nyújthat az érintett személy dokumentációja. A dokumentációban megtalálható orvosi záróvéleményekből és szakértői véleményekből tájékozódhatunk a személy fontosabb orvosi diagnózisai felől.</i>			
Spasztikus bénulás (feszés, merev izomzat)			
Hypotónia (gyenge izomtónus)			
Athetosis (túlmozgások)			
Ataxia (mozgáskoordinációs zavarok)			
Petyhüdt bénulás (pl. MMC, DMP, ALS, traumás gerincvelő-károsodás utáni állapotok)			
Kiterjedés			
Monoplégia (egyik alsó végtag érintett)			
Hemiplégia (mindkét azonos oldali végtag érintett)			
Para- vagy diplégia (két alsó végtag érintett)			
Tetraplégia (négy végtag érintett)			

Írja le a kikérdezés során kapott információkat az eddig alkalmazott pozícionálás módjáról és eszközeiről!

Tanulási/fejlesztési helyzet	
Étkezési helyzet	
Szabadidő	

A további táblázatok kitöltése és értékelése az alábbi útmutató alapján történik!

Értékelés

✓ – teljesített item: pipálja ki, ha az adott itemet a személy képes viselkedésében minimum 80%-ban, különböző kontextusokban és partnerekkel is mutatni.

∖ – kialakulóban lévő item: tegyen fordított ferde vonalat, ha az adott item részben jellemző a személy viselkedésére (10–80%-ban megjelenik). Jellemzően csak bizonyos kontextusokban vagy partnerekkel, illetve prompt, és segítség kell ahhoz, hogy a készség a személy viselkedésében megjelenjen.

□ – nem teljesített item: hagyja üresen a rubrikát, ha az adott item nem, vagy kevesebb mint 10%-ban jelenik meg a személy viselkedésében.

NÉ – rövidítéssel jelölje, ha az adott item nem értelmezhető az életkor, a sérülés jellege vagy egyéb okok miatt.

NT – rövidítéssel jelölje, ha az adott itemre nem tud válaszolni, mert nincsen róla információja.

B) Motoros képességek és készségek felmérése

ITEM	Értékelés			Megjegyzés A pozicionáláshoz használt eszközök és a pozicionálás módja, az eszköz konkrét megnevezése.
	Dátum	Dátum	Dátum	
Közlekedéshez használt eszközök				
Kerekesszékekben tolják.				
Mechanikus, aktív vagy elektromos kerekesszékekben önállóan közlekedik.				
Segédeszközzel jár.				
Önállóan jár.				
Egyéb:				

ITEM	Értékelés			Megjegyzés A pozicionáláshoz használt eszközök és a pozicionálás módja, az eszköz konkrét megnevezése.
	Dátum	Dátum	Dátum	
Jelenleg használt eszközök a motoros kontroll fokozásához. <i>A jelenleg használt eszközök felmérése és kipróbálása különböző pozicionálási módok mellett támaszt nyújt a kommunikációs eszköz kiválasztásához, valamint az eszköz hatékonyabb, pontosabb alkalmazásának megtalálásához.</i>				
Kapcsoló				
Fejpálca				
Szájpálca vagy szájmozgatással működtethető kapcsoló				
Fejegér				
Szemegér				
Speciális billentyűzet				
Egérkiváltó				
Egyéb:				

ITEM	Értékelés			Megjegyzés A pozicionáláshoz használt eszközök és a pozicionálás módja.	Kimenet
	Dátum	Dátum	Dátum		
Új pozicionálási lehetőségek					
<i>Az alábbi felmérő kérdőív segítséget nyújt azoknak a pozicionálási lehetőségeknek a megtalálásához, melyek leginkább segítik a kommunikációt. Minél több pozicionálási lehetőséget tárunk fel, annál inkább bővíthetjük azon helyzetek előfordulását, melyekben az érintett személy hatékonyan tud kommunikálni. Szükséges megfigyelni, hogy a pozicionáláshoz használt segédeszköz a választott kommunikációs módot is megfelelően segíti-e (mutatáshoz használt testrész akaratlagos mozgásainak a kivitelezése a leghatékonyabb, valamint a szemek és a fej mozgása a legkevésbé akadályozott) és a pozicionálás szempontjából is hatékony-e.</i>					
Önállóan biztonságosan megül támla nélküli széken, zsámolyon.					Meg kell figyelni, hogy az ülésbiztonság manipuláció esetén is megtartott-e. Ha a válasz nem, akkor szükséges megfigyelni az ülést támlás széknél.
Támlás széken önállóan, biztonságosan megül.					Meg kell figyelni, hogy az ülésbiztonság manipuláció esetén is megtartott-e. Ha a válasz nem, akkor szükséges megfigyelni az ülést asztalnál.
Háttámlás széken, alkartámasz mellett (pl. asztalnál) biztonságosan, önállóan megül.					Meg kell figyelni, hogy az ülésbiztonság manipuláció esetén is megtartott-e. Ha a válasz nem, akkor lépjen tovább a „Pozicionálás segédeszközzel” részhez.
Földön biztonságosan, önállóan megül.					Amennyiben lehetséges többféle pozicionálás, fontos megismerni ezeket, hogy minél több szituációban lehetőséget biztosítsunk a kommunikációra.
<i>Az alábbi kérdések megválaszolásához az érintett személy meglévő segédeszközeit próbáljuk ki. A megfelelő pozicionálási mód megtalálásához lehetőség szerint érdemes az érintett személyt jól ismerő mozgásnevelővel/mozgásterapeutával egyeztetni.</i>					
Ülőkorzett vagy ültetőmodul szükséges a megfelelő pozicionáláshoz.					Meg kell figyelni, hogy az ülésbiztonság manipuláció esetén is megtartott-e. Ha a válasz nem, akkor lépjen tovább a „Pozicionálás fekvő helyzetben” részhez.
Karfa szükséges a megfelelő pozicionáláshoz.					
Mellkasnál elhelyezett rögzítő pánt/tépőzár szükséges a megfelelő pozicionáláshoz.					

ITEM	Értékelés			Megjegyzés A pozicionáláshoz használt eszközök és a pozicionálás módja.	Kimenet
	Dátum	Dátum	Dátum		
<i>Az alábbi kérdések megválaszolásához az érintett személy meglévő segédeszközeit próbáljuk ki. A megfelelő pozicionálási mód megtalálásához lehetőség szerint érdemes az érintett személyt jól ismerő mozgásnevelővel/mozgásterapeutával egyeztetni.</i>					
Medencénél elhelyezett rögzítő öv/tépőzár szükséges a megfelelő pozicionáláshoz.					Meg kell figyelni, hogy az ülésbiztonság manipuláció esetén is megtartott-e. Ha a válasz nem, akkor lépjen tovább a „Pozicionálás fekvő helyzetben” részhez.
Tálca/asztalka szükséges a megfelelő pozicionáláshoz.					
Combtávolító eszköz (abdukciós ék, „bütyök”) szükséges a megfelelő pozicionáláshoz.					
Lábrögzítő pánt, talptámasz biztosítása szükséges a megfelelő pozicionáláshoz.					
Fejtámasz szükséges a megfelelő pozicionáláshoz.					
Alkarsín szükséges a megfelelő pozicionáláshoz.					
Kézsín alkalmazása szükséges a megfelelő pozicionáláshoz					
Hason fekvésben alkarsín alkalmazása szükséges.					
Hason fekvésnél a megfelelő pozicionáláshoz térsín szükséges.					Szükséges megtalálni azt a pozicionálási módot, amely kommunikációs szempontból és a pozicionálás szempontjából is hatékony.

ITEM	Értékelés			Megjegyzés A pozicionáláshoz használt eszközök és a pozicionálás módja.	Kimenet
	Dátum	Dátum	Dátum		
<i>Az alábbi kérdések megválaszolásához az érintett személy meglévő segédeszközeit próbáljuk ki. A megfelelő pozicionálási mód megtalálásához lehetőség szerint érdemes az érintett személyt jól ismerő mozgásnevelővel/mozgásterapeutával egyeztetni.</i>					
Hason fekvésnél a megfelelő pozicionáláshoz a mellkas alátámasztása szükséges (nagy méretű ék, henger, párna... stb.).					
Oldalfekvésnél a megfelelő pozicionáláshoz alkarsín szükséges.					
Oldalfekvésnél a megfelelő pozicionáláshoz a fej alá párna szükséges.					
Oldalfekvésnél a megfelelő pozicionáláshoz a térdek közé párna szükséges.					
Oldalfekvésnél a megfelelő pozicionáláshoz a hát mögé támasz helyezése szükséges.					
Hanyatt fekvésnél a fej alá párna szükséges.					
Hanyatt fekvésnél a megfelelő pozicionáláshoz alkarsín szükséges.					
Hanyatt fekvésnél a megfelelő pozicionáláshoz térsín szükséges.					
Hanyatt fekvésnél a megfelelő pozicionáláshoz a lábak távolítása szükséges.					

ITEM	Értékelés			Megjegyzés A pozicionáláshoz használt eszközök és a pozicionálás módja.	Kimenet
	Dátum	Dátum	Dátum		
A testrészek motoros kontrolljának vizsgálata – Felső végtagok <i>Mozgáskorlátozott személyeknél előfordul, hogy a domináns oldal az érintett, ezért a kézdominancia megállapítása nehézségbe ütközhet. A kézhasználat megfigyelésekor elsősorban arra törekszünk, hogy azt állapítsuk meg, hogy melyik a nem/kevésbé érintett kéz, mellyel az egyén jellemzően manipulál. Az alábbiak szerint jelölje a preferált kezét: J – Jobb; B – Bal; N – Nem alakult ki kézpreferencia, mindkét kezét használja.</i>					
Figyelje meg, hogy kézzel, tenyérrel, ököllel vagy az ujjával képes legkönnyebben mutatni!					
Karját, kezét képes célirányosan mozgatni.					Ha nem képes, szükséges más mutatóra alkalmas testrészt keresni.
Kezével erőlködve és pontatlanul képes mutatni.					Amennyiben igen, vagy kialakulóban van, nagyméretű együzenetes kommunikátorokat/kapcsolókat érdemes használni. A képeket egymástól nagyobb távolságra kell elhelyezni.
Kezével képes 10 × 10 cm nagyságú képre pontosan mutatni.					Amennyiben igen, vagy kialakulóban van, 2-4-8 üzenetes (nagy képméretű) kommunikátorokat vagy hasonló méretű kapcsolókat lehet használni.
Kezével képes 5 × 5 cm nagyságú képre pontosan mutatni.					Amennyiben igen, vagy kialakulóban van, 4-8 üzenetes kommunikátorokat, vagy hasonló méretű kapcsolókat lehet használni.
Kezével azonos oldali képre/ eszközre képes rámutatni/ működtetni.					Érdemes azonos oldalra helyezni az eszközt.
Kezével ellentétes oldali képre/ eszközre képes rámutatni/ működtetni.					Amennyiben igen, ellentétes oldalra is lehet az eszközt helyezni.
Kezével az előtte középen elhelyezett képre/eszközre képes rámutatni/működtetni.					Amennyiben igen, vagy kialakulóban van, középre lehet helyezni az eszközt.

ITEM	Értékelés			Megjegyzés A pozicionáláshoz használt eszközök és a pozicionálás módja.	Kimenet
	Dátum	Dátum	Dátum		
A testrészek motoros kontrolljának vizsgálata – Felső végtagok <i>Mozgáskorlátozott személyeknél előfordul, hogy a domináns oldal az érintett, ezért a kézdominancia megállapítása nehézségbe ütközhet. A kézhasználat megfigyelésekor elsősorban arra törekszünk, hogy azt állapítsuk meg, hogy melyik a nem/kevésbé érintett kéz, mellyel az egyén jellemzően manipulál. Az alábbiak szerint jelölje a preferált kezét: J – Jobb; B – Bal; N – Nem alakult ki kézpreferencia, mindkét kezét használja.</i>					
Kezével több irányba is képes képre/ eszközre mutatni/működtetni.					Amennyiben igen, vagy kialakulóban van, több kapcsolót is lehet egyidejűleg használni pl. számítógép-billentyűzet kiváltásánál.
Kezével asztalmagasságban lévő képre/eszközre képes rámutatni/ működtetni.					Az asztalmagasságba szükséges helyezni az eszközt.
Kezével asztalmagasság alatti képre/eszközre képes rámutatni/ működtetni.					Az asztalmagasság alá szükséges helyezni az eszközt.
Kezével képes hagyományos egeret használni.					Amennyiben nem, érdemes egérkiváltókat vagy kapcsolókat használni.
Kezével képes tárgyat marokra fogni.					Amennyiben igen, vagy kialakulóban van, marokkapcsolót vagy egérkiváltóként joystickot is ki lehet próbálni.
Marokra fogott tárgyon a fogást megtartja és elengedi.					
Kezével képes gömbfogással fogni.					Amennyiben igen, vagy kialakulóban van, egérkiváltóként gömb alakú joystickot is ki lehet próbálni.
A gömbfogást megtartja és elengedi.					

ITEM	Értékelés			Megjegyzés A pozicionáláshoz használt eszközök és a pozicionálás módja.	Kimenet
	Dátum	Dátum	Dátum		
A testrészek motoros kontrolljának vizsgálata – Felső végtagok <i>Mozgáskorlátozott személyeknél előfordul, hogy a domináns oldal az érintett, ezért a kézdominancia megállapítása nehézségbe ütközhet. A kézhasználat megfigyelésekor elsősorban arra törekszünk, hogy azt állapítsuk meg, hogy melyik a nem/kevésbé érintett kéz, mellyel az egyén jellemzően manipulál. Az alábbiak szerint jelölje a preferált kezét: J – Jobb; B – Bal; N – Nem alakult ki kézpreferencia, mindkét kezét használja.</i>					
A fej fordításakor az egyik oldalon a végtagok akaratlanul nyújtott állapotba kerülnek, megfeszülnek, míg a másik oldalon behajlanak.					Középre szükséges pozicionálni a képet/ eszközt.
A fej lehajtásakor a karok behajlanak, és az alsó végtagok nyújtott állapotba kerülnek. A fej hátrahajlításakor a karok nyújtott állapotba kerülnek, és az alsó végtagok behajlanak.					Szemmagasságba szükséges helyezni a képet/képernyőt. Ajánlott könyvtámasz vagy speciális dönthető asztal használata.
Ujjait képes célirányosan mozgatni.					Amennyiben nem, de a kezét igen, a kéz lehet a mutatóra alkalmas testrész.
Választott ujjal képes 5 × 5 cm nagyságú képre pontosan mutatni.					Amennyiben igen, vagy kialakulóban van, kis méretű együzenetes kommunikátorokat/ kapcsolókat, illetve 4-8-9 üzenetes kommunikátorokat lehet használni. Lehet próbálkozni mobil eszközök alkalmazásával is.
Választott ujjal képes 2 × 2 cm nagyságú képre pontosan mutatni.					Amennyiben igen, vagy kialakulóban van, pró méretű együzenetes, vagy 12–32 üzenetes kommunikátorok, illetve mobil eszközök használata lehetséges.
Választott ujjal az előtte azonos oldali képre/eszközre képes rámutatni/működtetni.					Érdemes azonos oldalra helyezni az eszközt.
Választott ujjal az előtte ellentétes oldali képre/eszközre képes rámutatni/működtetni.					Amennyiben igen, vagy kialakulóban van, lehet az ellentétes oldalra helyezni az eszközt.

ITEM	Értékelés			Megjegyzés A pozicionáláshoz használt eszközök és a pozicionálás módja.	Kimenet
	Dátum	Dátum	Dátum		
A testrészek motoros kontrolljának vizsgálata – Felső végtagok <i>Mozgáskorlátozott személyeknél előfordul, hogy a domináns oldal az érintett, ezért a kézdominancia megállapítása nehézségbe ütközhet. A kézhasználat megfigyelésekor elsősorban arra törekszünk, hogy azt állapítsuk meg, hogy melyik a nem/kevésbé érintett kéz, mellyel az egyén jellemzően manipulál. Az alábbiak szerint jelölje a preferált kezét: J – Jobb; B – Bal; N – Nem alakult ki kézpreferencia, mindkét kezét használja.</i>					
Választott ujjal az előtte középen elhelyezett képre/eszközre képes rámutatni/működtetni.					Amennyiben igen, vagy kialakulóban van, érdemes középre helyezni az eszközt.
Választott ujjal az asztalmagasságban lévő képre/eszközre képes rámutatni/működtetni.					Az eszközt asztalmagasságba szükséges helyezni.
Választott ujjal az asztalmagasság alatti képre/eszközre képes rámutatni/működtetni.					Az eszközt az asztalmagasság alá szükséges helyezni.
Választott ujjal az asztalmagasság feletti képre/eszközre képes rámutatni/működtetni.					Amennyiben igen, vagy kialakulóban van, lehetséges érintőképernyő, illetve állványon/rögzítőn elhelyezett mobil eszköz kipróbálása.
Gombnyomáshoz erő kifejtése nem elegendő.					Amennyiben igen, érzékeny, membránkapcsoló vagy ujjkapcsoló használata javasolt. Lehet próbálkozni mobileszköz használatával is.
Billentyűhasználat eszköz nélkül kivitelezhető.					Amennyiben igen, hagyományos billentyűzet használata javasolt.
Billentyűhasználat eszközzel kivitelezhető.					Amennyiben igen, speciális billentyűzet használata javasolt.

ITEM	Értékelés			Megjegyzés A pozicionáláshoz használt eszközök és a pozicionálás módja.	Kimenet
	Dátum	Dátum	Dátum		
A testrészek motoros kontrolljának vizsgálata – Fej, szemek					
Képes a fejét akaratlagosan középhelyzetben megtartani.					Amennyiben igen, Etran-keret vagy szemegér kipróbálása is javasolt. Ha nem vagy csak részben, asztalmagasságban, egy sorba rendezve szükséges a képeket elhelyezni.
A fejét képes célirányosan, több irányba mozgatni.					Amennyiben igen, ki lehet próbálni fejpálcát vagy fejegeret.
A fejét jobb oldalra tudja fordítani.					Ajánlott jobb oldalra helyezni a kapcsolót.
A fejét bal oldalra tudja fordítani.					Ajánlott bal oldalra tenni a kapcsolót.
A fejét jobb oldalra tudja dönteni.					Ajánlott jobb oldalra tenni a kapcsolót.
A fejét bal oldalra tudja dönteni.					Ajánlott ball oldalra tenni a kapcsolót.
A fejét előre tudja dönteni.					A kapcsolót ajánlott az álla alá helyezni.

ITEM	Értékelés			Megjegyzés A pozicionáláshoz használt eszközök és a pozicionálás módja.	Kimenet
	Dátum	Dátum	Dátum		
A testrészek motoros kontrolljának vizsgálata – Alsó végtagok <i>Figyelje meg, hogy a nagylábujjal, sarokkal, vagy térdel képes legkönnyebben mutatni!</i>					
Lábát képes célirányosan mozgatni.					Amennyiben nem, más mutatóra alkalmas testrészt kell keresni.
A lábfejével erőlködve és pontatlanul képes mutatni.					Nagyobb méretű kapcsolókat vagy megfelelő dőlésszögben pozicionált 1-2 üzenetes kommunikátorokat ajánlott használni! A képeket/eszközöket nagyobb távolságra érdemes elhelyezni.
A lábfejével képes pontosan mutatni.					Amennyiben igen, vagy kialakulóban van, kisebb méretű megfelelő dőlésszögben elhelyezett kapcsolók vagy 4-8-16 üzenetes kommunikátorok használata is ajánlott.
A lábfejével az azonos oldalra elhelyezett képre/eszközre képes rámutatni/működtetni.					Ajánlott azonos oldalra helyezni a képet/eszközt.
A lábfejével a középre, elé helyezett képre/eszközre képes rámutatni/működtetni.					Érdemes középre helyezni a képet/eszközt.
A képre/eszközre a használóhoz közel, (kb. 0–15 cm közötti távolságban) elhelyezve képes megfelelően rámutatni/működtetni.					A megadott távolságra ajánlott a képet/eszközt helyezni.
A képre/eszközre a használóhoz távolabb, (kb. 15 cm-nél nagyobb távolságban) elhelyezve képes megfelelően rámutatni/működtetni.					Ajánlott a megadott távolságra helyezni a képet/eszközt.
A térdét képes célirányosan és kontrolláltan fel-le mozgatni.					Amennyiben igen, vagy kialakulóban van, a kapcsolót lehet az asztallap alá, a térd magasságába vagy a térd mellé, oldalra is rögzíteni.

C) Felmérés összegzése

ITEM	Értékelés			Megjegyzés A pozicionáláshoz használt eszközök és a pozicionálás módja.
	Dátum	Dátum	Dátum	
Pozicionálás kommunikációs helyzetekben.				Megjegyzés (pl. eltérő helyzetekben eltérő pozicionálás)
A mutatóra legalkalmasabb testrész:				Megjegyzés: (pl. különböző helyzetekben eltérő testrész)
felső végtag/alsó végtag/fej/szem				Megjegyzések (pl. eltérő megoldási módok különböző helyzetekben):
A mutatóra legalkalmasabb testrész pontosítva:				Megjegyzések (pl. eltérő kommunikációs eszközök eltérő helyzetekben)
pl. jobb/bal, könyök, kézhat, ököl, ujj, sarok, lábujj, térd... stb.)				Megjegyzések:
Használt kommunikációs eszköz pontosan megnevezve.				Megjegyzés (eltérő helyzetekben különböző eszközök)
Kommunikációs eszköz pozicionálás.				Megjegyzések:
Motoros kontroll fokozását segítő eszköz kommunikációs helyzetekben.				Megjegyzés (eltérő helyzetekben különböző eszközök)
Megjegyzések:				

Egyéb megfigyelések a mozgással kapcsolatban:

.....

.....

.....

.....

Felhasznált irodalom

Stummer Mara (2009): Mozgásállapot, mozgásos képességek felmérése. In: Kovács Zsuzsanna – Simonics Benjámín (szerk.): *Gondolat-Jel. Jegyzet a fejlődésmentükben súlyosan akadályozott személyek kommunikációs szakembere képzéshez.* Budapest, Fogyatékos Személyek Esélyegyenlőségéért Közalapítvány, Budapest, 109–118.